

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5216/2538

นาย พุฒ เนียมพื้ง ผู้ร้อง นาย วิเชียร กลิ่นสุคนธ์ กับพวก ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 148, ป.วิ.พ. มาตรา 188, ป.วิ.พ. มาตรา 1

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ร้องเป็นทั้งคู่ความในคดีก่อนและคู่ความในคดีนี้ประเด็นในคดีก่อนและในคดีนี้เป็นอย่างเดียวกัน คือผู้ร้องครอบครองปรปักษ์ที่ดินพิพาทจนได้กรรมสิทธิ์หรือไม่เหตุที่อาศัยเป็นหลักแหล่ง การวินิจฉัยในคดีก่อนคือฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องครอบครองที่ดินพิพาทอย่างเจ้าของและฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องครอบครองที่ดินพิพาทด้วยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกัน เป็นเวลา10ปีซึ่งหมายความว่าฟังไม่ได้ว่าการครอบครองของผู้ร้องตั้งแต่ปี2508จนถึงวันที่ยื่น คำร้องขอในคดีก่อนคือวันที่29พฤศจิกายน2531เป็นการครอบครองปรปักษ์ดังนั้นการที่ผู้ร้องยื่น คำร้องขอในคดีนี้ว่าการครอบครองปรปักษ์ตั้งแต่ปี2518จนถึงวันยื่นคำร้องขอคดีนี้คือ วันที่25มิถุนายน2533เป็นเวลาเกิน10ปีแล้วจึงเป็นการอาศัยเหตุแห่งการวินิจฉัยเดียวกันเมื่อคดี ก่อนถึงที่สุดการที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอในคดีนี้จึงเป็นการฟ้องซ้ำ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่งมาตรา1(11)คู่ความหมายความว่าบุคคลผู้ยื่นคำฟ้องหรือถูกฟ้องต่อศาลดังนี้เมื่อผู้ร้อง เป็นผู้ยื่นคำร้องขอต่อศาลผู้ร้องก็คือคู่ความนั่นเองและเมื่อผู้ร้องเป็นคู่ความเดียวกันกับคู่ความใน คดีก่อนคดีของผู้ร้องจึงเป็นการฟ้องซ้ำได้ไม่จำเป็นต้องมีผู้คัดค้านในคดีก่อนจึงจะเป็นฟ้องซ้ำ

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่า เดิมนายจำรัส สาตรแสง ร่วมกับนางชুম สำราญวงศ์ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ที่ดินโฉนดเลขที่1454 และนางชুম สำราญวงศ์ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 1758 บิดามารดา ผู้ร้องเช่าที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวใช้ทำนาและทำสวนตั้งแต่ปี 2485 จนกระทั่งปี 2509 นายจำรัสและนางชุมย้ายภูมิลำเนาไป และไม่เคยมาเก็บค่าเช่าอีกต่อมาประมาณปี 2518 บิดามารดาผู้ร้องมอบที่ดินดังกล่าวให้ผู้ร้องเข้าครอบครองทำคันดิน ขุดบ่อเลี้ยงปลา ปลุกบัว ปลุก มะพร้าวและไม่ยื่นต้นอื่น ๆ ปี 2519 ผู้ร้องปลูกบ้านอยู่อาศัยลงบนที่ดินนี้ขอเลขบ้าน ขอน้ำประปา ไฟฟ้าใช้ในนามของผู้ร้องและเสียภาษีบำรุงท้องที่ด้วย ผู้ร้องครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินโดย ความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของตลอดมาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาเกิน 10 ปี ผู้ร้อง ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 ขอให้มีคำสั่งว่า ผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ที่ดินทั้งสองแปลงตามที่ร้องขอ ผู้คัดค้านที่ 1 ยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านที่ 1 ชื่อ ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงจากนายจำรัสและนางชุมในราคา 190,880โดยทำสัญญาจะซื้อจะขาย และวางเงินมัดจำ 30,000 บาท ก่อน ต่อมาถึงวันนัดโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้งสองแปลง ผู้ชาย ทั้งสองทำหนังสือมอบอำนาจให้ผู้คัดค้านที่ 1 ไปทำการโอนเองและมอบโฉนดที่ดินทั้งสองแปลงให้ แก่ผู้คัดค้านที่ 1 ไว้ด้วย และผู้คัดค้านที่ 1 ชำระราคาส่วนที่เหลือให้แก่ผู้ขายทั้งสองไปแล้ว หลังจากนั้นผู้คัดค้านที่ 1 เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงตลอดมาเป็นเวลา กว่า 30 ปี แล้วด้วยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของแต่ยังมีได้จดทะเบียน โอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงเป็นของผู้คัดค้านที่ 1และผู้คัดค้านที่ 1 เป็นผู้ให้บิดา มารดาผู้ร้องเช่าที่ดินพิพาทเพียงบางส่วน ขณะนี้กำลังฟ้องขับไล่ผู้ร้องออกจากที่ดินพิพาททั้งสอง

แปลงตามคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 14377/2532 ของศาลชั้นต้นผู้คัดค้านที่ 1 ร้องขอต่อศาลขอ
แสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงโดยการครอบครองปรปักษ์ตามคดีแพ่งหมายเลขดำ
ที่ 2432/2532 ของศาลชั้นต้นซึ่งกำลังพิจารณาอยู่ ขอให้ยกคำร้องขอ ผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 ยื่นคำ
คัดค้านว่า ผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 เป็นบุตรของนายจำรัส เกิดกับนางขำ สาตรแสง นายจำรัสเป็น
เจ้าของที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 1454 นายจำรัสตายเมื่อปี 2509 ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 1454 จึงตก
มายังผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 ซึ่งเป็นทายาทบิดามารดาผู้ร้องเช่าที่ดินพิพาทดังกล่าวจากนายจำรัส
นั้นเป็นความจริงนอกจากนี้ยังมีนายชบ ขอโง๊ะเช่าทำนาอีกด้วย ผู้ร้องเข้าครอบครองและ
ทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทดังกล่าวโดยอาศัยสิทธิการเช่าของบิดาผู้ร้องและไม่เคยแจ้ง
เปลี่ยนแปลงเจตนาการครอบครองที่ดินพิพาทดังกล่าวให้ผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 หรือบิดามารดา
ผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 ทราบผู้ร้องจึงไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทดังกล่าว ขอให้ยกคำร้องขอ
ผู้คัดค้านที่ 4 ยื่นคำคัดค้านที่ 4 เป็นบุตรของนางชุ่มอันเกิดจากนายแดง แซ่เฮง นายแดงบิดาตาย
ไปนานแล้วนางชุ่ม ตายเมื่อปี 2523 ผู้คัดค้านที่ 4 เป็นทายาทมีสิทธิรับมรดกนางชุ่มซึ่งเป็นเจ้าของ
กรรมสิทธิ์ที่ดินร่วมกับนายจำรัสในที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 1454 และเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน
พิพาทโฉนดเลขที่ 1758 ผู้ร้องเข้าครอบครองที่ดินพิพาททั้งสองแปลงโดยอาศัยสิทธิของ
เจ้าของที่ดินและเป็นไปไม่ได้ที่ผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ 1 ต่างก็กล่าวอ้างว่าได้ครอบครองปรปักษ์ที่ดิน
พิพาททั้งสองแปลงในเวลาเดียวกัน ขอให้ยกคำร้องขอ ระหว่างพิจารณาผู้คัดค้านที่ 1 ยื่นคำร้อง
ขอให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายเบื้องต้นว่า คดีผู้ร้องเป็นการร้องหรือฟ้องซ้ำหรือไม่
ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องเคยยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งว่าที่ดินพิพาททั้งสองแปลง
เป็นของผู้ร้องโดยการครอบครองปรปักษ์ ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วไม่เชื่อว่าผู้ร้องครอบครองปรปักษ์
ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงจนได้กรรมสิทธิ์มีคำสั่งยกคำร้องขอ คดีถึงที่สุด โดยผู้ร้องมิได้อุทธรณ์ตาม
คดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 590/2532 ของศาลชั้นต้น ผู้ร้องมาร้องขอเป็นคดีนี้อีก อันเป็นการรื้อร้อง
ฟ้องกันในประเด็นที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว จึงเป็นฟ้องซ้ำต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความแพ่ง มาตรา 148 มีคำสั่งให้ยกคำร้องขอของผู้ร้องตามรายงานกระบวนการพิจารณา
ฉบับลงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2534 ผู้ร้อง อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ พิพากษายืน ผู้ร้อง ฎีกา ศาลฎีกา
วินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2531 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์
ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงโดยการครอบครองปรปักษ์ ผู้ร้องอ้างว่าครอบครองปรปักษ์ตั้งแต่ปี
2508 จนถึงวันยื่นคำร้องขอ ศาลชั้นต้นไต่สวนคำร้องขอในคดีดังกล่าวแล้วไม่น่าเชื่อว่าผู้ร้องยึดถือ
ครอบครองที่ดินพิพาททั้งสองแปลงอย่างเจ้าของและฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องครอบครองที่ดินพิพาท
ทั้งสองแปลงโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปี จึงมี
คำสั่งให้ยกคำร้องขอของผู้ร้องเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2532 ตามคดีแพ่งหมายเลขดำที่
24549/2531 หมายเลขแดงที่ 590/2532 ของศาลชั้นต้นคดีถึงที่สุดโดยผู้ร้องมิได้อุทธรณ์ ผู้ร้องมา
ยื่นคำร้องขอใหม่เป็นคดีนี้เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2533 มีปัญหาตามฎีกาของผู้ร้องประการแรกว่า
การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอคดีนี้เป็นการฟ้องซ้ำกับคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 590/2532 ของศาลชั้นต้น
หรือไม่ พิเคราะห์แล้ว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148วรรคแรก บัญญัติว่า
"คดีที่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วห้ามมิให้คู่ความเดียวกันรื้อฟ้องกันอีก ในประเด็นที่ได้
วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน" ศาลฎีกาเห็นว่า ผู้ร้องเป็นทั้งคู่ความในคดีก่อนและคู่ความใน
คดีนี้ ประเด็นในคดีก่อนและในคดีนี้เป็นอย่างเดียวกันคือ ผู้ร้องครอบครองปรปักษ์ที่ดินพิพาท
ทั้งสองแปลงจนได้กรรมสิทธิ์หรือไม่ เหตุที่อาศัยเป็นหลักแห่งการวินิจฉัยในคดีก่อนคือฟังไม่ได้ว่าผู้

ร้องครอบครองที่ดินพิพาททั้งสองแปลงอย่างเจ้าของ และฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องครอบครองที่ดินพิพาททั้งสองแปลงโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปี ซึ่งหมายความว่าฟังไม่ได้ว่าการครอบครองของผู้ร้องตั้งแต่ปี 2508 จนถึงวันที่ยื่นคำร้องขอในคดีก่อนคือวันที่ 29 พฤศจิกายน 2531 เป็นการครอบครองปรปักษ์ ดังนั้นการที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอในคดีนี้ว่าครอบครองปรปักษ์ตั้งแต่ปี 2518 จนถึงวันยื่นคำร้องขอคดีนี้คือวันที่ 25 มิถุนายน 2533 เป็นเวลาเกิน 10 ปี แล้ว จึงเป็นการอาศัยเหตุแห่งการวินิจฉัยเดียวกัน การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอในคดีนี้จึงเป็นการฟ้องซ้ำกับคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 590/2532 ของศาลชั้นต้น ที่ผู้ร้องฎีกาว่า ในคดีก่อนมีแต่ผู้ร้องฝ่ายเดียวไม่มีผู้คัดค้านจึงไม่เป็นฟ้องซ้ำนั้น เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 1(11) หมายความว่า บุคคลผู้ยื่นคำฟ้องหรือถูกฟ้องต่อศาล ดังนั้นเมื่อผู้ร้องเป็นผู้ยื่นคำร้องขอต่อศาล ผู้ร้องก็คือคู่ความนั่นเอง และเมื่อผู้ร้องเป็นคู่ความเดียวกันกับคู่ความในคดีก่อน คดีของผู้ร้องจึงเป็นการฟ้องซ้ำได้หาจำต้องมีผู้คัดค้านในคดีก่อนจึงจะเป็นฟ้องซ้ำได้ไม่ ส่วนที่ผู้ร้องฎีกาว่าในคดีนี้ผู้ร้องอ้างข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ว่า ผู้ร้องเป็นผู้ขอติดตั้งน้ำประปาไฟฟ้าและเสียหายบารุงท้องที่ในนามของผู้ร้อง อันเป็นการอ้างมูลคดีคนละเหตุกันและบางส่วนก็เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นหลังจากศาลยกคำร้องขอในคดีก่อน จึงไม่เป็นการฟ้องซ้ำนั้น เห็นว่า เหตุที่ศาลศาลชั้นต้นอาศัยเป็นหลักแห่งการวินิจฉัยยกคำร้องขอในคดีก่อนคือ ฟังไม่ได้ว่าการครอบครองที่ดินพิพาททั้งสองแปลงของผู้ร้องตั้งแต่ปี 2508 ถึงวันที่ยื่นคำร้องขอในคดีแรกคือวันที่ 29 พฤศจิกายน 2531 เป็นการครอบครองโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปี การขอติดตั้งน้ำประปา ไฟฟ้าและเสียหายบารุงท้องที่ในนามของผู้ร้อง ก็เป็นข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งซึ่งอยู่ในเหตุที่ศาลชั้นต้นอาศัยเป็นหลักแห่งการวินิจฉัยยกคำร้องขอนั้นเอง ส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่าเป็นข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นหลังจากศาลยกคำร้องขอในคดีก่อน ก็เป็นข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นไม่ถึง 10 ปี แต่ ผู้ร้องนำมารวมกับข้อเท็จจริงเดิมเพื่อให้เห็นว่าครอบครองปรปักษ์ครบ 10 ปี แล้ว จึงเป็นการอ้างเหตุเดิมนั่นเอง ฎีกาข้อนี้ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น" พิพากษายืน

องค์คณะ

สมพล สัตยาอภิธาน · ไพศาล รางชากร · อร่าม หุตางกูร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5216/2538>